

Akademia prawa gospodarczego cz. 884

W jaki sposób można przyznać prawo pierwszeństwa nabycia udziałów w spółce

dr Marcin Borkowski
radca prawny w kancelarii
Grynhoff Woźny Wspólnicy

Czy w umowie spółki z o.o. wspólnikom można przyznać prawo pierwszeństwa nabycia udziałów?

Tak. Prawo pierwszeństwa polega na tym, że wspólnik, który zamierza zbyć udziały w danej spółce, zobowiązany jest zaoferować je w pierwszej kolejności pozostałym wspólnikom. Zbycie udziałów na rzecz osoby trzeciej dopuszczalne jest

dopiero wtedy, gdy żaden z pozostałych wspólników nie zdecyduje się na ich nabycie. W ten sposób wspólnicy mają kontrolę nad tym, kto przystępuje do spółki i mogą zapobiec wpuszczeniu do swojego biznesu osób niepożądanych, np. konkurentów.

Problem ze stosowaniem prawa pierwszeństwa może pojawić się, gdy Skarb Państwa zamierza zbyć udziały, jakie posiada w spółce podlegającej przepisom ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji. W takiej sytuacji Skarb Państwa musi bowiem zbywać posiadane przez siebie udziały w szczególnym trybie, przede

wszystkim w drodze przetargu publicznego.

Sądy dotychczas wychodziły z założenia, że możliwe jest pogodzenie prawa pierwszeństwa nabycia udziałów z obowiązkiem zbycia tych udziałów w drodze przetargu. Zostało to jednak zakwestionowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z 7 maja 2010 r. (III CSK 246/09, Biuletyn SN 2010, nr 10, s. 13). Sąd uznał, że stosowanie takiego trybu zbywania udziałów prowadzi bowiem do tego, iż Skarb Państwa, zbywając udziały wspólnikowi, a nie zwycięzcy przetargu, zawiera umowę z osobą, która nie brała w ogóle udziału w przetargu. Wspólnik, aby

nabyć udziały od Skarbu Państwa, powinien więc również wystartować w przetargu.

Wnioski płynące z powyższego wyroku pozwalają twierdzić, że Skarb Państwa nie jest związany postanowieniami umów spółek z o.o., które przyznają prawo pierwszeństwa nabycia udziałów pozostałym wspólnikom. Skarb Państwa powinien zbywać udziały wyłącznie w trybie przetargu, zgodnie z przepisami ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, a pozostałym wspólnikom nie przysługuje prawo pierwszeństwa nabycia tych udziałów. Odnosi się to również do spółek akcyjnych, w których Skarb Państwa ma akcje.

not. KT